

Cuprins

PARTEA ÎNTĂI

Geanta	9
Poetul mut	21
Cuțitul	31
Jucăria.....	35
Carnetul	45
Poza polaroid.....	51
Grădina	57
Hogea	64
Acvariul.....	70
Masa întinsă pentru micul dejun.....	79
Tangoul cu Azrael.....	87
Poemul	94
Legământul.....	100
Cina cea de taină	108

PARTEA A DOUA

Universitatea.....	115
Harta.....	120
Tăcerea	130
Distrația.....	141
Alergătoarea.....	144
Pescarul.....	147

Caviarul negru	152
Aniversarea	157
Dicționarul	163
Îngerul.....	168
Cutia muzicală	173
Centura de castitate.....	179
Spitalul.....	187
Hoitarul.....	195
Alergare pe înserate.....	198
A Treia Cale.....	200
Optimizatorul.....	210
Tinerete	215
Străina pitorească.....	218

PARTEA A TREIA

Scatiul.....	225
Sfânta programă.....	236
Strategia de marketing	240
Sărutul fatal	244
Pagina goală.....	247
Cercul.....	252
Teatrul de umbre	265
Oprimații	270
Cititorul de vise	275
Mantia	282
Profeția	289
Limuzina	294
Fulgul de nea.....	297
Mediumul.....	307

PARTEA A PATRA

Sămânța.....	315
Noaptea.....	322
Minciuna.....	333
Dansatoarea din buric.....	338
Lista.....	343
Chipul Celuilalt.....	347
Chakrele.....	360
Casa din Jericho.....	363
Pionul.....	367
Coridorul.....	373
Paharul cu sherry.....	379
Zgomotul absenței lui Dumnezeu.....	384
<i>Dawn redwood</i>	387
Dressingul.....	397
Dizgrația.....	400
Cele trei pasiuni.....	409
<i>Mulțumiri</i>	415

Elif Shafak

Cele trei fiice
ale Evei

Traducere din limba engleză și note
de Ada Tanasă

POLIROM
2017

Spitalul

Istanbul, 2000

Când au ajuns acasă, tinerii însurăței au primit dormitorul principal, iar părinții miresei, pe al lui Peri. Selma și Mensur, neavând de ales, au fost siliți să împartă patul din camera fiului lor. Iar Peri a trebuit să se mulțumească cu sofa din living.

De cum a pus capul pe pernă, s-a simțit cuprinsă de epuizare. Pe jumătate trează, pe jumătate adormită, a auzit un murmur îndepărtat, vorbe plutind în aer chiar înainte să fie stinsă și ultima lumină. Cineva se ruga. A încercat să ghicească cine, însă glasul părea lipsit de vârstă sau de gen. Poate că visa deja. Liniștită de ticăitul ceasului din hol, prea somnoroasă ca să se mai spele măcar pe dinți, cu pieptul ridicându-se și coborând în ritmul respirației, a adormit.

În toiul nopții, vreo oră mai târziu, Peri s-a trezit cu o tresărire. I se părea că auzise un zgomot, însă nu era sigură. S-a sprijinit într-un cot, încordată și nemișcată. Cu urechile ciulite, așteptând, s-a întrebat dacă ea asculta întunericul sau era tocmai pe dos. Ținându-și respirația, și-a numărat bătăile inimii: trei, patru, cinci... zgomotul s-a auzit iar. Cineva plângea. Printre suspine se auzea un foșnet neîntrerupt, stăruiitor, ca și cum ar fi suflat vântul printr-un crâng înainte de furtună. O ușă s-a deschis și s-a trântit, dacă nu din întâmplare, atunci împinsă de mâna unui om furios.

Deși simțea că ceva nu e în regulă, Peri s-a întins la loc, sperând că orice ar fi fost avea să se stingă de la sine. Dar zgomotele s-au întetit. Șoaptele au devenit țipete, pe hol răsunau pași,

iar în fundal nu se mai auzeau suspine, ci gemete, strigătul unui suflet îndurerat.

— Ce e? a zis Peri tare, ridicându-se din pat, iar glasul ei a pătruns înainte în tenebrele casei.

A ajuns în camera în care părinții ei ar fi trebuit să doarmă. Maică-sa era trează, în picioare, pământie la față. Taică-su se plimba încolo și-ncoace, cu mâinile împreunate, cu părul în dezordine. Fratele ei Hakan era și el acolo, cu o țigară aprinsă între degete, trăgând din ea cu o disperare exagerată. S-a uitat la ei și a copleșit-o senzația stranie că nu-i cunoștea pe nici unul dintre oamenii aceia – străini care se dădeau drept cei dragi.

— De ce e toată lumea trează? a întrebat Peri.

Fratele ei i-a aruncat o privire tăioasă, cu ochii îngustați ca niște lame de cuțit.

— Du-te în camera ta!

— Dar...

— Du-te, ți-am zis!

Peri a făcut un pas înapoi. Nu-l mai văzuse niciodată pe Hakam în starea aia, deși îi stătea în fire să se enerveze și să înjure din orice, însă de data asta furia lui era atât de nestăpănită și de violentă, încât părea o sălbăticiune ce dăduse buzna în încăpere.

În loc să se întoarcă în living, Peri a cotit spre dormitorul principal, unde a găsit ușa întredeschisă și pe mireasă stând pe marginea patului în cămașa de noapte, cu părul negru revărsat pe umeri. Părinții ei stăteau de o parte și de alta, cu buzele strânse ca niște linii subțiri.

— Jur că nu-i adevărat, a zis mireasa.

— Atunci de ce spune așa ceva? a repezit-o maică-sa.

— Îl crezi pe el sau pe fiica ta?

Maică-sa a tăcut o clipă.

— O să cred ce-o să spună doctorul.

Încet, ca în transă, Peri a înțeles cauza zgomotelor pe care le auzise mai devreme: fratele ei ieșise din dormitor tunând și fulgerând, convins că soția lui nu era virgină.

— Ce doctor? a bâiguit mireasa.

Ochii ei înroșiți și speriați priveau orașul de dincolo de fereastră. Cerul negru ca smoala, cu luna ascunsă în spatele unui nor, sângera în zare, vestind zorii.

— Doar așa ne putem lămuri, a zis femeia ridicându-se grăbită, apucând-o pe fiica ei de mână și trăgând-o din pat.

— Mamă, nu, te rog, a șoptit mireasa cu o voce mai mică decât o perlă.

Dar femeia n-o asculta.

— Du-te și adu hainele, i-a zis soțului ei, care a dat din cap, din obișnuință dacă nu pentru că era de acord.

Roșie la față, Peri a alergat înapoi la părinții ei.

— *Baba*, te rog, oprește-i. Se duc la spital!

Mensur, în pijamaua lui de bumbac, avea figura nenorocită a cuiva care fusese aruncat în mijlocul unei piese de teatru fără să știe replicile. S-a uitat la fiică-sa, apoi la mireasă și la mama ei, care acum treceau prin fața lor, îndreptându-se spre ușă. Aceeași neputință o arătase cu ani în urmă, în noaptea când poliția făcuse o razie în casa lor.

— Haideți să ne calmăm, a zis el. Nu e nevoie să implicăm niște străini. Acum suntem o familie.

Mama miresei i-a tăiat vorba cu o fluturare din mână.

— Dacă fata mea e vinovată, am s-o pedepsesc cu mâna mea. Dar dacă băiatul vostru minte, Allah mi-e martor că o să-l fac să regrete amarnic.

— Vă rog, nu trebuie să facem nimic la mânie..., a zis Mensur.

— Lasă-i să facă ce vor, s-a băgat în vorbă Hakan, scoțând fum de țigară pe nări. Și eu vreau să aflu adevărul. Am dreptul să știu cu ce fel de femeie m-am însurat.

Peri s-a uitat cu gura căscată la fratele ei.

— Cum poți să spui așa ceva?

— Tu să taci! i-a răspuns Hakan cu o voce stinsă, care nu se prea potrivea cu duritatea mesajului. Ți-am zis să nu te bagi.

*

În mai puțin de jumătate de oră stăteau toți pe bancheta din sala de așteptare a celui mai apropiat spital. Toți, mai puțin mireasa.

Din noaptea aceea, pe care avea s-o revadă în minte ani la rând de atunci încolo, lui Peri i s-au întipărit în memorie câteva detalii: crăpăturile din tavan ce desenau harta unui continent uitat; pantofii asistentei ce țâcăneau pe pardoseala de beton; mirosul de dezinfectant amestecat cu cel de sânge și puroi; vopseaua verde-mușchi de pe pereți; semnul URGENT cu ultima literă lipsă; și gândul tulburător, care-i sfredelea creierii, că oricât de ireal i se părea tot ce se întâmpla, ar fi putut să fie supusă aceluiași consult, dacă părinții ar fi măritat-o într-o familie care ținea la astfel de lucruri. Da, Peri a înțeles asta și și-a simțit inima grea.

Auzise despre crizele din noaptea nunții, însă presupusese mereu că astfel de lucruri li se întâmplau altor oameni – țărani din sate uitate de Dumnezeu, provinciali care n-aveau mai multă minte. Familia ei nu era una care să se încurce cu teste de virginitate într-un spital dărăpănat. De mică fusese tratată la fel ca frații ei, dacă nu chiar favorizată. A fost prețuită, răsfățată și iubită de amândoi părinții. Totuși, crescând într-un cartier înghețat, unde din spatele fiecărei perdele dantelate pândea câte o pereche de ochi, privind și judecând, își dădea seama de limitele pe care nu trebuia să le încalce – ce să nu poarte, cum să se așeze în public, când să se întoarcă acasă după o seară în oraș – ...mă rog, în cea mai mare parte din timp. În ultimul an de liceu, valul de rebeliune și sfidare care i-a prins în tăvălug pe cei mai mulți dintre colegii ei și i-a purtat până departe n-a afectat-o din prima, lăsând-o ancorată într-o moralitate infailibilă. Pe când tinerii de vârsta ei încălcau tabuuri și își frângeau inimile cu aceeași ardoare, Peri ducea o viață liniștită. Dar apoi s-a îndrăgostit și dragostea, pe cât de scurtă, pe atât de năvalnică, spulberase toate limitele ei bine păstrate. Fără știrea

părinților, mersese până la capăt cu iubitul ei de stânga. Abia acum își dădea seama cât de fragilă era poziția ei de „fiică iubită”. Se simțea ca o ipocrită. Uite-o stând acolo și așteptând rezultatul testului de virginitate al altei fete când ea însăși nu era virgină.

— De ce durează atât? E vreo problemă? a întrebat tatăl miresei ridicându-se, doar ca să se așeze imediat la loc.

— Sigur că nu, l-a repezit soția lui.

Femeia era atât de agitată, încât asistenta de serviciu a trebuit să vină de două ori să-i spună să vorbească mai încet.

A trecut o oră, sau așa li s-a părut. Doctorița și-a făcut în sfârșit apariția, cu părul strâns, cu ochii scânteind în spatele ochelarilor. I-a cercetat cu un dispreț nedisimulat. Era evident că detesta ce era nevoită să facă și că îi detesta pe ei și mai mult pentru că îi ceruseră asta.

— Fiindcă sunteți nerăbdători să știți, e virgină, a anunțat doctorița. Unele fete se nasc fără himen, iar unele himene se pot rupe în timpul contactului sexual sau al unei simple activități fizice fără vreo sângerare.

Părea să se folosească intenționat de argumente medicale ca să-i umilească – o răzbunare pentru situația jenantă în care o pususeră pe mireasă.

— I-ați distrus sănătatea mentală acestei tinere. Vă sfătuiesc s-o duceți la un psiholog, dacă vă pasă într-adevăr de ea. Acum vreau să plecați toți. Avem pacienți cu probleme grave. Oamenii ca voi ne fac să pierdem timpul.

Fără să mai adauge ceva, doctorița s-a răsucit pe călcăie și a plecat. Nimeni n-a deschis gura vreun minut. Apoi mama miresei a rupt tăcerea.

— Allah e mare! a strigat ea. Au încercat să păteze onoarea fiicei mele. Dar Domnul Dumnezeuul meu i-a plesnit peste față și le-a spus: „Cum îndrăzniți să întinați o fecioară? Cum îndrăzniți să târați prin noroi un boboc de trandafir?”.

Cu coada ochiului, Peri l-a văzut pe tatăl ei plecând capul și fixând pardoseala de ciment, de parcă și-ar fi dorit să se caște și să-l înghită.

— Fiu-tău n-a fost în stare de nimic, ascultă la mine! Dacă nu-i destul de bărbat, de ce dai vina pe fata mea? Mai degrabă ar fi trebuit să-l duci pe fiu-tău știi-tu-unde!

— Gata, dragă, calmează-te! a murmurat soțul ei, care părea stânjenit și deloc sigur că era abordarea potrivită.

Amestecul lui n-a făcut decât s-o stârnească și mai tare pe femeie.

— De ce, mă rog? De ce să-i scutesc de umilință?

O ușă de pe culoar s-a deschis și a apărut mireasa. S-a îndreptat spre ei cu pași măsurați, fără nici o grabă. Cât ai clipi, maică-sa s-a năpustit spre ea bătându-se cu pumnii peste coapse de parcă ar fi jelit.

— Bobocul meu de trandafir, ce ți-au făcut? Dar-ar Domnul să se afunde în noroiul în care au încercat să ne târască pe noi!

Ignorând-o, fata s-a îndreptat spre ieșire. Când a trecut pe lângă socri și pe lângă soțul ei, a ridicat bărbia, refuzând să privească pe cineva în ochi. Peri i-a observat mâinile cu manichiura perfectă, pictate cu henna și palmele presărate cu mici semiluni roșii. Detaliul ăsta a marcat-o mai mult decât toate lucrurile la care a fost martoră în noaptea aceea nenorocită. Urmele pe care o fată și le sapă în palme cu unghiile în timpul unui test de virginitate.

— Feride... așteaptă...

Era prima oară când Peri îi rostea numele. Până atunci fusese întotdeauna „ea” sau „tu” sau pur și simplu „mireasa”.

Deși a încetinit puțin, Feride nici nu s-a oprit, nici nu s-a întors. Mergând drept înainte, a ieșit pe ușile automate și a dispărut, cu părinții după ea.

Peri a simțit că îi clocoțește furia în vine – din cauza fratelui ei, ale cărui egoism și nesiguranță duseseră la nenorocirea aia; din cauza părinților ei, care nu se străduiseră îndeajuns să pună capăt jignirii; din cauza tradițiilor vechi de secole care stabileau că valoarea unui om stă în ce are între picioare; dar mai ales din cauza ei. Ar fi putut să facă ceva s-o ajute pe Feride și totuși nu făcuse nimic. Mereu i se întâmpla asta. În momentele